

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

10^e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1902

**Beschrijving der Nederlandsche of op Nederland
en Nederlanders betrekking hebbende Pen-
ningen, geslagen na November 1863**

(Vervolg op het werk van mr. JACOB DIRKS)

DOOR

W. K. F. ZWIERZINA

(Vervolg.)

(338.) MODEL-BREVET.

DE MINISTER VAN KOLONIËN,

DE MINISTER VAN MARINE,

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH INDIE,

Gezien hebbende 's Konings besluit van den 12den Mei 1874, n°. 9, waarbij het Hoogst Denzelve behaagd heeft in te stellen eene afzonderlijke medaille, vervaardigd uit het in *Atchin* veroverde geschut, ter uitreiking aan allen zonder onderscheid van rang of graad die deel hebben uitgemaakt van de in 1873 en 1874, of in één dier jaren, naar *Atchin* gezonden zeemagt of expeditionaire troepen, of die daarbij in eenig burgerlijk ambt of bediening plaatselijk zijn werkzaam geweest;

Verklaart, dat

N. N.

gerechtigd is tot het dragen van de voormelde medaille, als hebbende hij als (a)

bij het
aan boord van het (b)

deelgenomen aa (c)
in het jaar (d)
's Gravenhage, den
Batavia,

*De Minister van Koloniën,
De Minister van Marine.*

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië.

- (a) Rang, graad, ambt of bediening invullen
(b) Naam van het bataillon of regiment of schip invullen.
(c) Krijgsbedrijf zoo volledig mogelijk invullen
(d) Jaartal, waarin het krijgsbedrijf plaats had, invullen

Dit K. B. werd gewijzigd voor wat het opschrift op de Kz. betreft bij K. B. 28 Augustus 1874 n°. 3, voor wat de kleur van het lint betreft bij K. B. 24 Augustus 1875 n°. 71.

Door zee- en menschenroof te plegen, tergdien de Atjehers het nederlandsch gezag in Oost-Indië. Toen alle pogingen vruchteloos bleven om hen tot betere gedachten te brengen, werd den sultan den 25 Maart 1873 door den Gouverneur-Generaal namens Nederland den oorlog verklaard en tot eene expeditie besloten onder generaal KOHLER, die ons ten koste van den aanvoerder tot binnen een der missigits van de hoofdplaats bracht, doch het veroverde moest weder opgegeven worden. Eene 2e expeditie onder generaal VAN SWIETEN trok 24 Januari 1874 den kraton binnen, waar we ons duurzaam vestigden; doch de oorlog bleef daar we niet met één rijk, doch met een overtalrijk aantal staten en staatjes te doen hadden, steeds voortduren en vierde in 1898 zijn 25-jarig bestaan, bij welke gelegenheid, samenvallende met de inhuldigingsfeesten, in het Wilhelminapark te Batavia een Atjeh-monument werd onthuld.

339.

1874 13 Mei.

Feestkonkours der scherpschuttersvereeninging
„Neerlands Burgerwacht” te Amsterdam.

Herinneringspenning.

Vz. Het gekroonde wapen van Amsterdam
rustende op twee saamgestrikte lauwertakken
daaronder boogsgewijze:

ONDER BESCHERMING
VAN
Z. M. DEN KONING.
J. D. POSTHUMUS AMSTERDAM.

Omschrift: SCHERPSCHUTTERS VEREENIGING
NEËRLANDS BURGERWACHT

Kz. In het veld:

DE
FEESTCOMMISSIE

J. SEQUEIRA

D. H. SCHMULL

J. F. W. BRANDENBURG

J. D. POSTHUMUS

S. SEQUEIRA

J. W. SCHUBART

Omschrift: * FEESTCONCOURS 13 MEI 1874 TER
EERE VAN HET 25 JARIG JUBILEUM VAN Z. M.
KONING WILLEM III

Brons 55 m.M., Kon. Kab.

Oranjepenningen 1336.

340. Als voren
Prijspenning.

Vz. Als n°. 339.

Kz. KORPSPRIJS
BEHAALD DOOR

FEESTCONCOURS TER GELEGENHEID
DER 25 JARIGE REGEERING VAN
Z. M. KONING WILLEM III

13 MEI 1874

Brons 55 m.M., Kon. Kab.

Oranjepenningen 1337.

Gemeld concours had plaats op het daartoe ingerichte terrein buiten de Willemspoort, waar 's middags de Koning met de Zijnen verscheen, ontvangen door de voorzitters van den Weerbaarheidsbond en van Neêrlands Burgerwacht Dr. J. W. SCHUBART en J. SEQUEIRA.

Z. M. werd het zg. stamboek van den bond aangeboden, benevens een zilveren lauwerkrans, waaraan een bondsmedaille en bondspenning met zilveren kettinkjes verbonden waren.

341. 1874 14 Mei.

Festival te Bergen op Zoom, uitgeschreven door de „Nieuwe Harmonie”. Penning aangeboden door het gemeentebestuur.

Vz. Omschrift: Zilverre (sic) Krooningsfeest (sic) van Z. M. Willem III.

In het veld:

Bergen op Zoom
aan

(naam van het deelnemende gezelschap).

Kz. Omschrift:

* Societeit de Nieuwe Harmonie *
1874

In het veld: Festival
14 Mei

Zilver, gegraveerd, grootte onbekend.

Aan dit festival namen deel 4 gezelschappen uit België nm. uit Vorderen, Santvliet, Esschen en Stabroek en 4 uit Nederland nm. uit Vlissingen en Roozendaal, en de Nieuwe Harmonie en het 3e Regiment Infanterie uit Bergen op Zoom.

Mededeeling van den Heer A. J. L. DE ROOCK aan jhr. M. A. SNOECK

342. 1874 30 Juni.

Ter eere van D. VAN DER KELLEN te Utrecht,
bij zijn ontslag als eerste stempelsnijder
aan 's Rijks munt.

Vz. Zijn linksgewend borstbeeld, daaronder :

J. P. MENDER F.

Omschrift: D. VAN DER KELLEN 1^e STEMPEL-
SNIJDER AAN S'RIJKS MUNT.

Kz. In een krans van eike- en laurierloof:

BIJ DE
VERVULLING
VAN
VIERENVIJFTIG JAREN
TROUWE
EERLIJKE EN IJVERIGE
PLICHTSBETRACHTING
1820—1874

Omschrift: HEM ALS BEWIJS VAN HOOGACHTING
DOOR AL DE MUNTBEAMBTEN AANGEBODEN—30
JUNI 1874.

Goud, zilver en brons 59 m.M. Verz. Z.

Tijdschrift 1895 blz. 50, waar ten onrechte
staat 5 Junij 1874.

DAVID VAN DER KELLEN JR. werd 23 September 1804 te Amster-
dam geboren, als zoon van DAVID VAN DER KELLEN SR., die onder
de régeering van Koning LODEWIJK en van 1813—1825 onder die
van Koning WILLEM I stempelsnijder was aan de Utrechtsche munt
en dien hij als stempelsnijder opvolgde; in 1852 1e stempelsnijder ge-
worden, vroeg hij om gezondheidsredenen in 1874 zijn eervol ontslag
en overleed 30 Maart 1879. Zie over zijn werk, omvattende o. m.
de fraaie munten met de beeltenis van Koning WILLEM II, *Tijdschrift*
1895, blz. 5 e. v.

343. 1874 5 Juli.

Presentiepenning van de Société Royale de
Numismatique de Belgique met borst-
beeld van FRANS VAN MIERIS.

Vz. Zijn rechtsgewend borstbeeld. Op de
afsnede: LÉOP. WIENER

Omschrift: FRANS VAN MIERIS

Kz. Opschrift:

ASSEMBLÉE ANNUELLE
DE LA
SOCIÉTÉ ROYALE
DE NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE

5 JUIL: 1874.

Brons, 33 m.M. Mededeeling van den heer
ALPH. DE WITTE.

FRANS VAN MIERIS DE JONGE gesproten uit een bekend geslacht
van nederlandsche schilders 1689—1763 schreef: Histo-rie der Neder-
landsche vorsten met meer dan 1000 historiepenningen opgehelderd,
(1722/35), Bisschoppelijke Munten en zegelen van Utrecht (1752) enz.

344. 1874 26 Juli.

25 Jarig huwelijk van jhr. mr. J. HUYDECOPER
VAN MAARSSEVEEN en L. R. J. A. RAM.

Vz. Omschrift op matten rand:

⊗ JHR. MR. J HUYDECOPER VAN MAARSSEVEEN
EN VROUWE L. R. J. A. RAM

In het veld: De door de jonkheerskroon
gedekte wapens der echtelieden, daaronder
een mirtetak en het opschrift:

25 JAREN
IN DEN ECHT VEREENIGD
26 JULY 1874.

Kz. Omschrift op matten rand:

⊗ DE HEER ZEGENE U EN BEHOEDE U ⊗

MATTH. XXV V: 34—40

In het veld, onder een bladerkrans, de wapens van Maarssen en Maarsseveen, met het omschrift:

⊗ HULDE VAN DE INGEZETENEN VAN MAARS-
SEVEEN EN MAARSSSEN

Brons, 61 m.M., nal. J. ELION.

HUYDECOPER: Gedeeld, 1. In blauw een zilveren adelaar zonder tong; 2. Doorsneden in drieën, *a* in zwart een achtpuntige zilveren ster (v. WIERINGEN), *b* in goud drie zwarte ossenkruinen met de hoorns, 2 en 1, (HUYDECOPER), *c* in zwart een loopende zilveren hazewindhond met goud geboorden en geringden rooden halsband (VAN GEMEN); hartschild, het wapen van Maarsseveen.

RAM: In rood een klimmende zilveren ram met gouden hoorns.

345. 1874 27 Juli—27 Augustus.

Konferentie voor de internationale regeling
der oorlogswetten en gebruiken te
Brussel.

Vz. St. Michiel den duivel verslaande, omgeven door de wapens der 15 staten, die afgevaardigden ter konferentie zonden: t. w. Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Engeland, Griekenland, Italië, Nederland, Portugal, Rusland, Zweden en Noorwegen, Zwitserland en Turkije,

daarboven, schanskorf rustende op kanon en geweer en sautoir, links schild rustende op strijdbijl en morgenster en sautoir, rechts schild rustende op zwaard en ploertendooder en sautoir; onder, antieke helm rustende op zwaard en lans en sautoir.

Kz. Opschrift: CONGRÈS

HUMANITAIRE

PRÉSIDENT BARON JOMINI

GAL DE VOIGTS. RHETZ. BON DE LEONROD

BON DE WELCK BON DE SODEN Dr BLUNTSCHLI. Cte CHOTEK

BON DE SCHOENFELD. BON LAMBERMONT. CH. FAIDER. C^{el} MOCKEL

DR VEDEL. C^{el} BRUN. DUC DE TETUAN. MA^c SERVET. C^{tes} ARAL DE LA PEZUELA

BON BAUDE. GAL ARNANDEAU GAL HORSFORD C^{el} MANOS. BON BLANC. Cte LANZA

DE LANSBERGE. GAL VAN DER SCHRIECK. M. D'ANTAS. GAL PALMEIRIM

GL DE LEER. DR MARTENS. C^{el} STAAFF. C^{el} HAMMER

CARATHEODORY. EDEM. E DE BORCHGRAVE

BRUXELLES

MDCCCLXXIV.

binnen een rand gevormd uit vier halve cirkels en vier rechte hoeken, waarbinnen een rand in ogief stijl.

Groot 64 m.M.

Beschreven naar de afbeelding in de *Médailles historiques de la Belgique* Pl. XXXV no. 41. Zie blz. 75 e. v. *Bijdragen* 2e druk, no. 543 v. LANSBERGE, mr. JOHAN WILLEM, destijds gezant te Brussel, 1871—1875, later gouverneur-generaal van Ned. Oost-Indie 1875—1881; hij werd geboren 16 Nov. 1830 te Santa Fé di Bogota, waar zijn vader konsul was VAN DER SCHRIECK, P. J. G., luit.-generaal, geboren te Bergen op Zoom 23 Augustus 1812, overleden te 's-Gravenhage, Maart 1896, was geruimen tijd het oudste lid in jaren van de 2e kamer der Staten-Generaal

346. 1874. 10 Augustus.

Plechtige intocht van H. VAN BEEK, bisschop van Breda, binnen die stad.

Vz. 's Bisschops wapen, waarop kruis, mijter en bisschopsstaf rusten en waaronder het ridderskruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, gedekt door den bisschopshoed met koorde, waaraan ter weerszijde 10 kwasten.

Onder op een lint de spreuk: LENITER PERFLUIT,
omschrift: Z. D. H. MG^r. HENRICUS VAN BEEK—
DERDE BISSCHOP VAN BREDA. . * . * . * .

Kz. Het wapen van Breda in krans, omschrift:

PLEGTSTATIGE INTOGT TE BREDA

☉.10 AUG. 1874 ☉

Koper verzilverd, 47 m.M., Verz. SNOECK.

Bijdragen 2^e druk n°. 542.

347. 1874. 1 Oktober.

Eeuwfeest van het teekengenootschap
„Pictura” te Dordrecht.

Vz. DIRKS 859.

Kz. In een lauwerkrans:

EEUWFEEST

GEVIERT

1 OCTOBER

1874.

Zilver en brons, 51 mM, Verz. Z. door D.
VAN DER KELLEN.

Tijdschrift 1895, blz. 49.

Van dezen penning zijn slechts 8 zilveren en 40 bronzen exemplaren geslagen. Herhaalde pogingen om het geschrift, aangehaald *Tijdschrift* 1894 blz. 56 ter inzage te krijgen, bleven zonder resultaat.

348. 1874. 3 December.

Hulde der Stoomvaartmaatschappij „Nederland” aan den Eere-Voorzitter Prins
HENDRIK der Nederlanden.

Vz. Medaillon met het linksgewend hoofd van Prins HENDRIK, hetwelk door drie geniusen met eikeloof omkranst wordt, welke de emblemten van Handel (Merkuriusstaf), Scheepvaart (Drietand) en Nijverheid (Bijenkorf) dragen. Rechts op den achtergrond een stoomschip.

In de afsnede: J ELJON F.

Kz. In lauwerkrans:

PRINCIPI HENRICO
FAVORI
MAGISTRI SOCIETATIS
„NEDERLAND”
NAVIBVS VAPORIS OPE
IN INDIAM
MITTENDIS.

Omschrift: * ITVR AD EXTREMOS INDOS; FERT
FLAMMA CARINAS; AVSPICE TE BATAVVS; QVA
FRETA FACTA RVIT

Brons, 75 m.M.

Bij dezen penning behoorde de navolgende oorkonde van de hand van den heer ANTONIE GREVENSTUK, waarvan een duplikaat hangt in de vergaderkamer van kommissarissen der maatschappij te Amsterdam.

OORKONDE.

Te AMSTERDAM, op den Derden December 1800 vier en zeventig, werd door Commissarissen en Directeuren der Stoomvaart Maat-

schappij NEDERLAND, hunnen Eere Voorzitter, Zijne Koninklijke Hoogheid PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN, hoogst eerbiedig aangeboden, eene GEDENKPENNING in goud, zilver en brons, eenig exemplaar, met uitzondering van één afdruk in brons in het archief der Stoomvaart Maatschappij nedergelegd.

Deze Gedenkpenning strekt ter blijvende herinnering der Vorstelijke aanmoediging van Prins Hendrik der Nederlanden, door wiens zedelijke en materiele ondersteuning de vloot der Maatschappij tot zes stoomschepen is voltooid, ten einde Nederland en Nederlandsch-Indien inniger te verbinden, der Scheepvaart nieuwe wegen aan te wijzen, den Koophandel uit te breiden, der Nijverheid tot grootere ontwikkeling te brengen, het dierbaar Vaderland in bloei en voorspoed te doen toenemen.

Zij wenschen bij hunne oprechte Huldebetuiging de tolken te zijn der dankbare gevoelens van geheel het NEDERLANDSCHE VOLK.

De Directeuren	Namens Commissarissen
(get.) BOISSEVAIN,	(get.) DEN TEX,
„ W. RAMANN,	Voorzitter
„ TEGELBERG (Schip.)	
(Monogram)	

Lager stond:

In 1874 waren Commissarissen der Stoomvaart Maatschappij Nederland:

Jhr. Mr. C. J. A. DEN TEX, Voorzitter, A. A. BIENFAIT, Vice-Voorzitter, J. E. CORNELISSEN, A. R. J. CRAMERUS, Mr. C. A. CROMMELIN, P. C. LOOPUYT, E. MOHR, M. M. DE MONCHY, C. F. QUIEN, Jhr. G. A. TINDAL en A. C. WERTHEIM.

De Stoomvaartmaatschappij Nederland werd opgericht te Amsterdam 13 Mei 1870 onder beschermheerschap van Z. M. Koning WILLEM III; 8 Mei 1871 kwam het eerste stoomschip te Nieuwediep binnen, in 1872 werd Prins HENDRIK Eere-Voorzitter. In Oktober 1874 werd een geregelde vierwekelijksche postdienst via Southampton-Napels (later vervangen achtereenvolgens door Marseille en Genua) geopend, kort daarop een driewekelijksche, in 1879 een 14-daagsche dienst; in 1894 telde de maatschappij 16 stoomschepen.

349. 1874. 4 December.

4e Eeuwfeest van het stedelijk gymnasium te Utrecht, (oudtijds St. Hieronymusschool).

Vz. Het wapen der gemeente Utrecht met twee leeuwen als schildhouders.

Kz. In een eikekrans: SANCTI

HIERONYMI

SCHOLAE

SECVLIS · IV · PERACTIS

CIVITAS · TRAJECTINA

IIVNC · NVMVM

DICAVIT

Omschrift: PRIDIE. NONAS. DECEMBRIS

MCCCCLXXIV—MDCCCLXXIV

Brons 58 m.M., Verz. Z.

Tijdschrift 1895, blz. 49, als gesneden door
D. VAN DER KELLEN, Kz. door J. P. M. MENGER.

De Hieronymusschool te Utrecht is in 1474 gesticht door de Broeders des Gemeenen Levens van het Hieronymushuis te Delft. In dat jaar hadden deze te Utrecht een broederhuis gevestigd, daartoe in staat gesteld door de testamentaire beschikking van JOANNES REINERSZON VAN ZEVENAER, licentiaat in de heilige godgeleerdheid en doctor in de medicijnen († 9 Mei 1471) en zijne vrouw CATHARINA († 27 Oct. 1474), waarbij aan het deltsche huis, behalve eenige kostbare voorwerpen en een kapitaal van 300 rijsche guldens een huis en erf, gelegen te Utrecht achter de St. Pieterskerk „in den Regenboog”, vermaakt werd. Zoodra de broeders in het bezit van het gelegateerde gesteld waren, openden zij de school, die voortaan als Hieronymusschool bekend stond. Zoowel door de geestelijkheid als door de stedelijke overheid begunstigd, had de school in den eersten tijd na hare stichting een bloeiend bestaan, totdat na het midden der 16^e eeuw een tijdperk van verval intrad. De in 1578 uit Harderwijk beroepen rector REINIER SARCERUS verzette zich tegen de invoering van de hervormde leer in de school, met het gevolg, dat den 7 Februari 1586 bij resolutie van de vroedschap, de Hieronymusschool tot eene protestantsche inrichting hervormd en tot stedelijke inrichting verklaard werd, gelijk zij dat nog is.

Den 27 Januari 1900 werd het 425-jarig bestaan door de leerlingen gevierd.

350. 1874 28 December.

100-Jarig bestaan van den Schouwborg te
Rotterdam.

Vz. De voorgevel van het gebouw. Daar
boven:

GEOPEND

daaronder: 18 DECEMBER 1774

VERBOUWD

1852

Omschrift: + SCHOUWBURG TE ROTTERDAM +
HONDERDJARIGE JUBELVIERING

Kz. Onder het gekroonde wapen van Rot-
terdam, tusschen twee saamgebonden lauwer-
takken:

BINGLEY

1757

WATTIER

1762

SNOEK

1766

Verguld koper, 24 m.M., Verz. Z.

BINGLEY, WARD, geboren te Rotterdam 1755 uit eene handels-
familie, was voor het kantoorleven bestemd, doch voelde zich onweer-
staanbaar tot het tooneel aangetrokken, waar hij op zijn 18. jaar
voor het eerst optrad, van 1779—1796 speelde hij te Amsterdam en
stichtte toen te Rotterdam het Nederduitsch Tooneel met eigen ge-
zelschap. Hij overleed te 's-Gravenhage 26 Juni 1818.

WATTIER, JOHANNA CORNELIA, geboren te Rotterdam 13 April
1762, verbond zich in 1780 aan het Amsterdamsche Tooneel, waaraan
zij tot 1815 verbonden bleef, ook na haar huwelijk met den architect
ZIEZENIS. Zij overleed 24 April 1827 aan de Geestbrug nabij 's-Gra-
venhage en werd in de groote of St Jacobskerk aldaar begraven.

Zij muntte vooral in het treurspel uit; gelaat, gestalte en stem
werkten daartoe mee.

SNOEK, ANDRIES, een uitstekend tooneelkunstenaar, „de nederland-
sche TALMA” bijgenaamd, werd in 1766 te Rotterdam geboren en gaf

aldaar met zijne zuster tooneelvoorstellingen om in hun levensonderhoud te voorzien en huurde later den Rotterdamschen Schouwburg; in 1795, na korten tijd in de Zuidelijke Nederlanden vertoefd te hebben, vestigde hij zich te Amsterdam, gaf voorstellingen in het gebouw „Utile et Amusant” en werd aldaar eerlang aan den grooten Schouwburg verbonden, waar hij vooral tot op vergevorderden leeftijd in het hooge treurspel uitblonk. Hij overleed 3 Januari 1829.

Tot 1774 speelden de Rotterdam bezoekende tooneelgezelschappen in een of ander lokaal buiten de stad, den 28 December 1774 werd de eerste Rotterdamsche Schouwburg aan den Coolsingel, niet ver van de Delftsche poort, plechtig ingewijd met een proloog van JAN PUNT, op een allegorische wolk op het eerste rotterdamsche tooneel nederdalende, doch reeds met veel verlies in 1782 publiek verkocht. In 1851 werd de Rotterdamsche Schouwburgvereniging opgericht ten einde den schouwburg meer met de eischen des tijds in overeenstemming te brengen. De verbouwing had in 1852 plaats. In 1860 werd zoowel een vast tooneelgezelschap opgericht als de Rotterdamsche Deutsche Opera. Den 3den Mei 1884 werd de eerste steen gelegd voor den 15 September 1887 ingewijden, prachtigen nieuwen schouwburg in de Aert van Nesstraat en werd de oude voor afbraak en als bouwterrein verkocht.

351. 1873—4.

Oorlog op Atjeh.

Gesp als beschreven onder n°. 127 met het opschrift:

ATJEH 1873 — 1874

K.B. 6 Oktober 1874 n. 10. De rechthebbenden zijn bevoegd deze te verwisselen met de bij K.B. 21 Juni 1897 n°. 32 ingestelde gesp met het opschrift: ATJEH 1873 — 1896

352. 1874

100-Jarig bestaan der firma VERSCHUUR te
Amsterdam.

Vz. In het veld: 1874

W. VERSCHUUR

W. VERSCHUUR & Zⁿ.

G. VERSCHUUR
A. D. VERSCHUUR
1874

Kz. BYOUTERIËN
&
ZILVERWERKEN
.....
AMSTERDAM
DAMRAK, L. 137
⊗

Zilver 28 m.M., Verz. TEIJLER.

353. 1874.

Prijspenning der Vereeniging van Officieren
van Scherpschutterskorpsen in Nederland.

Vz. In een verdiept veld een gekroonde
hoorn, waarom en onder: BESCHERMHEER Z. M.
DE KONING. 1874.

Omschrift: ⊗ VEREENIGING VAN OFFICIEREN
VAN SCHERPSCHUTTERS KORPSEN IN NEDERLAND.

Kz. Glad veld, omgeven door een krans,
gevormd door een lauwer- en eikelooftak,
waarop onderaan een opengeslagen boek met
GROND ART
WET 177 geplaatst is.

Zilver verguld, zilver en brons met oog en
ring, 34 m.M., Verz. v. DIJK v. MATENESSE.

354. 1874.

Prijspenning van het officieren-schietgezel-
schap der dienstdoende schutterij te
's-Gravenhage.

Vz. Binnen een parelcirkel een muurkroon, omgeven door het omschrift: OFFICIEREN SCHIET-GEZELSCHAP. OPGERICHT 1874.

Omschrift: ★ DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ TE 'S GRAVENHAGE.

Kz. Glad veld omgeven door twee saamgestrikte lauwer- en eiketakken.

Brons, 32 m.M., Kon. Kab.

355. 1874.

Schietwedstrijd te Apeldoorn.

Geheel als n°. 278, doch in plaats van: Waalsdorp 1873, APELDOORN.

1874.

Zilver met oog en ring, 27 m.M., aan groen moiré lint.

356. 1874.

Prijspenning der gemeente Utrecht.

Vz. Het gekroonde wapen der gemeente met twee leeuwen als schildhouders.

Kz. Glad veld omgeven door een lauwerkrans.

Brons, 58 m.M., Verz. TEIJLER.

Ik vond een ex. met:

Vz. Gegraveerd omschrift:

GEMEENTE

UTRECHT

Kz. In den krans:

P A A S C H T E N T O O N S T E L L I N G
1900
1^e PRIJS
voor de beste
MELKKOE

Zilver met oog en ring, door 's Rijks stem-
pelsnijders.

357. 1874.
Eenzijdig penninkje van het Brandpiket der
dienstdoende Schutterij te 's-Hertogenbosch.
's Bosch
Brandpiket
N°. 107

Zink gegraveerd, 33 m.M., Verz. v. RIJCKE-
VORSEL, *Bijdragen 2^e druk* n°. 598.

Het brandpiket was voor 1874 samengesteld uit het geheele bataljon, doch in April 1874 werd er besloten, onder den Kommandant Majoor G. BOSCH, 125 fijne schutters zomer en winter brandpiket te geven, daar dan de overige schutters hunne wapens en kleeding 's winters in konden leveren, en ontving elke schutter van het brandpiket een penning, welken hij bij brand moest afgeven en dien hij na afloop weer terug ontving; later onder Majoor VAN RIJCKEVORSEL in 1887 werd het brandpiket gebracht op 100 man en voorzien van nieuwe kapotjassen.

Mededeeling van jhr. M. A. SNOECK.

358. 1875. 8 Februari.
3^e Eeuwfeest der Hoogeschool te Leiden.
Vz. De naast elkander geplaatste, links-
gewende borstbeelden van Prins WILLEM DEN
ZWIJGER en Z. M. Koning WILLEM III, daar-

onder D. V. J^R. en

D. VIII FEBR. MDLXXV

D. VIII FEBR. MDCCCLXXV.

Omschrift: ACADEMIA CONDITIA GVILIELMO I
PRINCIPE. SAECVLARES TERT. FACTI GVILIELMO
III REGE.

Kz. De verlichting rechts gezeten houdt op hare linkerhand een Minervabeeldje en leunt met haar rechterhand, waarin zij een lauwerkrans houdt, op haren zetel. Zij is omgeven door een groep van vier vrouwen, blijkens de attributen, de godgeleerdheid, de rechtsgeleerdheid, de geneeskunde en de wijsbegeerte voorstellende. Voor haar zit de geschiedenis de geschiedfeiten op een rol te griffelen. Het geheel omgeven door een stralenboog. In de afsnede de wapens van Leiden en Nederland en: M. C. DE VRIES JR. INV. ET FEC.

Omschrift: FAMAM VRBI LAVDEM PATRIAE LVCEM
ADDIDIT ORBI.

Zilver en brons, 69 m.M, Verz. Z.

Oranjepenningen, 1340.

359. Als voren.

Kuratorenpenning.

Vz. De wetenschap in de gedaante eener vrouw in antieke kleeding de face staande, in hare rechterhand houdt zij een brandende fakkel, terwijl zij hare linker op de borst plaatst, ter zijden: C. WIENER FECIT

Opschrift links: QVACVMQVE INCEDO, rechts:
PELLO TENEBRAS

Kz. In het veld:

REGNANTE
GVILIELMO III
IN FERIIS TRISAECVLARIB.
VNIVERSITATIS LVGD. BAT.
A GVILIELMO I CONDITÆ
CVRATORES
HVNC NVMMVM
F. C.

Zilver en brons, 51 m.M., Verz. Z.

Oranjepenningen 1341.

Door kuratoren aangeboden aan de binnen- en buitenlandsche professoren, die het feest bijwoonden.

De leidsche hoogeschool is op voordracht van Prins WILLEM I, bij stichtingsbrief van 6 Januari 1574 te Delft uitgegeven, opgericht, zooals de promotiepenning afgebeeld v. LOON, I blz. 198 verkondigt: „ter belooning van der voorouderen dapperheid” en werd 8 Februari 1575 ten overstaan van de gemachtigden der Staten van Holland met groote plechtigheid openbaar ingewijd, als een schoon gedenkteeken tot erkenning van de beproefde standvastigheid der Leidenaars en geleden nooden bij het dubbel beleg der zwaarbeproefde stad.

In 1807 door Koning LODEWIJK verheven tot Koninklijke Universiteit van Holland, bij de inlijving bij Frankrijk als „Académie” tot een deel der „Université de France” gemaakt, werd zij in 1815 Rijksuniversiteit.

Haar in 1632 gestichte sterrewacht is de oudste van geheel Europa.

360. 1875. 20—30 April.

Prijспенning der Landbouw-tentoonstelling
te Djokjokarta.

Vz. In een krans van lauwer- en eikelooft:

TENTOO NSTELLING

TE
DJOKJOKARTA

1875

Omschrift: LABOR IMPROBUS OMNIA VINCIT
TANDEM FIT SURCULUS ARBOR

Kz. Glad veld, omgeven door een lauwerkrans.

Brons 40 m.M., Verz. Z.

361. 1875. April.

Prijspenning 2^e Indisch Landbouw-Kongres
te Djokjokarta.

Vz. In een lauwerkrans:

2^e INDISCH LANDBOUWCONGRES
TE
DJOKJOKARTA
1875.

Omschrift: INDISCH LANDBOUW-GENOOTSCHAP
OPGERICHT IN 1870

Kz. Glad veld, omgeven door parelcirkel.

Omschrift: ☉ LABOR IMPROBUS OMNIA VINCIT ☉
TANDEM FIT SURCULUS ARBOR

Brons, 45 m.M., Verz. Rijks munt.

Vervaardigd door 's Rijks stempelsnijders.

362. 1875. 14 Juni.

Opening der Studenten Societeit „Minerva”
te Leiden.

Vz. De voorgevel van het nieuw gebouwde
societeitsgebouw.

In de afsnede: P. SOMERWIL. — LEIDEN.

Omschrift: SOCIETEIT MINERVA GEOPEND 14
JUNI 1875.

Kz. Gehelmd borstbeeld van Minerva.

DE HEILIGE EENDRAGT IS HET ZOUT

DAT HUIS EN STAD IN WEZEN HOUDT

Zilver, brons en nikkel, 33 m.M., Verz. Z.

Draagteeken hetwelk aan de verschillende fakulteitskleuren werd
gedragen.

Hiervan bestaan 1 exemplaar in zilver voor de societeit, 12 stuks
in brons voor de leden der societeits- en bouw-kommissie, alle overige
exemplaren in nikkel.

363. 1875. 4 Juli.

Presentiepenning van de Société Royale de
Numismatique de Belgique met borstbeeld
van FRANS VAN MIERIS.

Vz. Gelijk n°. 343.

Kz. Opschrift:

SOCIÉTÉ ROYALE
DE
NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE
—
ASSEMBLÉE GÉNÉRALE
DU 4 JUILLET
1875

Brons, 33 m.M. Mededeeling van den heer
ALPH. DE WITTE.

364. 1875. 25 Juli.

6e Uitvoering van het Nederlandsch Gymnastiekverbond te Amsterdam.

Vz. De linksgewende gekroonde nederlandsche leeuw met zwaard en pijlbundel, ter zijde staat: J. E(lion)

Omschrift: * NEDERLANDSCH GYMNASIEK VERBOND.

Kz. Het gekroonde wapen van Amsterdam.

Omschrift: * 6DE UITVOERING 25 JULI 1875
AMSTERDAM.

Brons, 41 m.M., Verz. Z.

Het N. G. V. werd 15 Maart 1868 te Amsterdam opgericht naar aanleiding van een besluit der G. V. „Lycurgus” dd. 22 Oktober 1867 betreffende eene federatie van alle amsterdamsche gymnastiekverenigingen. Bij de oprichting telde het 6 verenigingen met 215 leden, in 1887 reeds 133 verenigingen met 8104 leden, welk getal echter achteruitging door het toenemen van de wielersport en de verschillende balspelen in de laatste 10 jaren. Door tal van algemeene en partieele bondsuitvoeringen maakte het propaganda voor de goede zaak der gymnastiek, voerde strijd voor de opneming der gymnastiek onder de verplichte leervakken van lager- en middelbaar onderwijs, een strijd, die zooals bekend is, met goeden uitslag werd bekroond en trachtte met alle middelen de gymnastiek zelve tot meerdere volmaking te brengen, ook door middel van het bondsorgaan, eerst „de Gymnast”, later „de Turnvriend”, toen de „Maandberichten”, thans het „Tijdschrift van het N. G. V.” genaamd.

Steeds bleef het getrouw aan de leuze „Mens sana in corpore sano” d. w. z. een gezonde geest kan slechts in een gezond lichaam wonen, en we mogen het verbond dankbaar zijn, dat het in een tijd, waarin zoo enorm veel van den „geest” der jeugd werd gevorderd en het „lichaam” werd verwaarloosd, zooveel heeft bijgedragen om het verbroken evenwicht te herstellen.

Deze en dergelijke hierna te beschrijven penningen werden door het N. G. V. aan elke deelnemende bondsvereniging uitgereikt.

365. 1875. 30 Juli—2 Augustus.

12^e Nederlandsch nationaal Zangersfeest te
Rotterdam.

Vz. Amphion de harp bespelende.

Omschrift: 12DE NED. NAT. ZANGERSFEEST 1875

* AMPHION ROTTERDAM *

✧ Kz. Glad.

Tin, met oog en ring, 26 m.M., Verz. Z.,
gedragen aan strikje van groen, wit, groen
lint.

Zie voor dezen en den volgenden de aanteekening bij n°. 64.

366. Als voren.

Vz. Amphion de lier bespelende de face
staande tusschen een kolom en een muur,
daarboven op een lint: AMPHION, daaronder:
ROTTERDAM.

Omschrift: 1863

30.31 JULI. I & 2 AUGUSTUS 1875

Kz. Omschrift: XIIe NED. NAT. ZANGERS-
FEEST

In het veld: BESCHERMHEER

Z. K. H.

PRINS HENDRIK

DER NED.

JULES BLITZ

Koper met oog, 23 m.M., Verz. J. KARREMAN
te Oud-Beierland.

Het jaartal 1863 is vermoedelijk een abuis van den graveur, die

meende dat *elk* jaar een zangersfeest plaats had, terwijl die om de 2 jaren werden gehouden. (In 1863 had het 6^e Ned Nat Zangersfeest plaats te Amsterdam. Zie DIRKS n°. 890.)

367. 1875. Juli—Augustus.

Provinciale tentoonstelling van Nijverheid
en Kunst in Noord-Brabant te Breda.

Vz. Een rechts staande vrouw in de linkerhand een palmtak, en met de opgeheven rechterhand een lauwerkrans boven een bijenkorf houdende, die op een voetstuk geplaatst is. Op de voorzijde van het voetstuk een lier, omgeven door een lauwerkrans, voor het voetstuk een kamrad. Op den voorgrond een aambeeld, hamer, globe en schildersezel. In het verschieft een lokomobiel en een schip.

Omschrift: ★ PROVINCIALE TENTOONSTELLING
VAN NYVERHEID EN KUNST IN NOORD-BRABANT

In de afsnede: D. DE PATOUL.

Kz. In het veld tusschen een eike- en lauwertak:

COMMISSIE

DER TENTOONSTELLING.

I. A. VAN DER BURGH EEREVOORZITTER

J. F. DE BOOY VOORZITTER.

LEDEN

J. C. VREEDE | P. J. SCHELLEKENS.

I. F. DE VOLDER | J. C. ROSU PIRON PM.

JAN PHILIPSEN SECS.

VEREENIGING

VAN INDUSTRIEËLEN EN

WERKBAZEN.

C. VERMEULEN VOORR.

W. J. SLRCHTRIEM SEC.

Boven: het gekroonde wapen van Noord-Brabant, beneden: het wapen van Breda.

Omschrift: * ZELFSTANDIGE ONDERNEMING DER VEREENIGING VAN INDUSTRIEELLEN EN WERKBAZEN TE BREDA * 1875

Brons, 46 m.M., Verz. Z

Bijdragen, 2^e druk n°. 546.

368. Als voren.

Vereeniging van werkbazen „de Eendragt”.

Vz. Het gebouw der tentoonstelling, daarboven: PROVINCIALE en daaronder 1875—TENTONSTELLING.

Kz. Het wapen van de stad Breda tusschen de omschriften: * GEMEENTE BREDA. DOOR DE *
* VEREENIGING *
VAN
WERKBAZEN
DE EENDRAGT

Tin, 26 m.M., Verz. Z.

Bijdragen, 2^e druk n°. 545.

369. 1875. 12 Augustus.

200 Jarig bestaan der Portugeesch-Israëlitische Synagoge te Amsterdam.

Vz. Tusschen twee lauwertakken een wapenschild met een pelikaan, die haar jongen voedt.

Daaronder: I. D. P. (osthumus)

Omschrift: PORTUGEESCH ISRAELITISCHE
SYNAGOGE TE AMSTERDAM.

Kz. In het veld:

TER HERINNERING
AAN HET 200 JARIG BESTAAN

—❖—
11 MENACHEM 5635
12 AUGUSTUS 1876
—❖—

DE FEESTCOMMISSIE

Brons, 35 m.M., Kon. Kab.

369^A. 1875. 26 Augustus.

Herdenking van het behoud van Menado.

Vz. In een krans:

TER
DANKBARE
HERDENKING
AAN
MENADO'S

Kz.: BEHOUD
❖❖❖
❖❖❖
26

AUGUSTUS

1875

❖❖❖

38 m.M., *Cat. Bat. gen.* 1896, n°. 149.

370. 1857. 28—29 September.

Landbouwtentoonstelling te Oss.

Vz. Geheel gelijk DIRKS n°. XXX, doch in
de afsnede van dezen: AFDEELING

OSS

Kz. *Geen* opschrift in den lauwerkrans.

Zilver en brons, 42 m.M. Eigendom van den gemeentesekretaris te Oss.

Bijdragen, 2^e druk n°. 547.

371. 1875. September.

Voorgenomen, doch niet voltoerd, bezoek van Prins HENDRIK aan 's-Rijksmunt te Utrecht.

Vz. In het veld:

ZIJNE KON. HOOGH.
PRINS HENDRIK
DER
NEDERLANDEN
BEZOEKT
'S RIJКСMUNT
SEPT. 1875.

Kz. In het veld: DE

BELANGSTELLING VAN
DEN EDELEN VORST
DOOR DIT METAAL
IN DUURZAME
HERINNERING
GEBRACHT.

Brons 38 m.M., Verz. BEGEER.

372. 1875. 5—7 Oktober.

Internationale tentoonstelling ter gelegenheid van het 25 jarig Stadhouderschap van Prins HENDRIK DER NEDERLANDEN in Luxemburg.

Vz. Het rechtsgewend hoofd van den Prins.
Omschrift: 25ME ANNIVERSAIRE DE LA LIEUTE-

NANCE DE S. A. R. LE PRINCE HENRI DES PAYS-
BAS * 1875 *

Kz. Twee vrouwen, land- en tuinbouw
voorstellende, leunende tegen een cirkel waarop
een bijenkorf geplaatst is, waarboven de ter
rechterzijde geplaatste vrouw een lauwerkrans
houdt. Onder den cirkel land- en tuinbouw-
werktuigen. In den cirkel: 5, 6 ET 7

OCTOBRE

1875.

In de afsnede: P. HART

Omschrift: EXPOSITION INTERNATIONALE D'AGRI-
CULTURE ET D'HORTICULTURE DU GRAND DUCHÉ
DE LUXEMBOURG.

Brons 51 m.M., Verz. TEIJLER.

372^A. Als voren.

Vz. = n°. 372.

Kz. Glad.

Brons, 51 m.M. Kon. Kab.

373. Als voren.

Vz. 's Prinsen rechtsgewend hoofd.

Omschrift: 25ME ANNIVERSAIRE

Kz. Opschrift:

EXPOSITION
*

5, 6 ET 7

OCTOBRE

1875

Geel koper, met oog en ring, 16½ m.M.,

aan oranje strik met blauw, wit, rooden overslag. Verz. Z.

Volgens een bij het door mij gekochte exemplaar gevoegde aantekening werd dit penninkje gedragen door de leden „der beide vereenigingen” (van landbouw en van tuinbouw) en door den Prins zelf als eerevoorzitter bij gelegenheid der land- en tuinbouwtentoonstelling, welke ter viering van 's Prinsen 25 jarig stadhouderschap werd gehouden.

374. 1875. 27 Oktober.

6^e Eeuwfeest van de begiftiging van Amsterdam
met tolvrijheid door Graaf FLORIS V.

Vz. De stedemaagd van Amsterdam rechts gezeten, met hare rechterhand een antiek scheepsroer en in hare linkerarm het stedelijk wapen houdende. Boven haar zweven twee engeltjes, een perkament met het opschrift: FLORENTIUS COMES houdende; het eene engeltje houdt een wapen met een schip, terwijl het andere engeltje op de bazuin blaast. Rechts van de stedemaagd zweeft Mercurius met zijn staf. Achter haar Neptunus op zijn wagen. Links een gedeelte van Rembrandts schilderij „de Nachtwacht”. Rechts het paleis op den Dam. Op den voorgrond verschillende voorwerpen van handel, nijverheid en kunst. In het verschiep schepen en een spoortrein. In de afsnede: 27 OCTOBER 1875.— M. C. DE VRIES JR. INV. ET FEC.

Omschrift: DOOR HET BLOEIENDE AMSTERDAM
FEESTELYK HERDACHT.

Kz. In het veld:

FLORENTIUS COMES
 HOLLANDIAE UNIVERSIS
 PRAESENTES LITTERAS INSPECTURIS
 SALUTEM NOVERIT UNIVERSITAS VESTRA
 QUOD NOS HOMINES MANENTES APUD
 AMESTELLEDAMME IN RESTITUTIONEM DAMPNORUM
 QUAE NOS ET HOMINES NOSTRI IPSIS FECIMUS
 ABHINC DEINCEPS AB OMNI EXACTIONE
 NOSTRI TELONII CUM BONIS SUIS PROPRIIS
 QUAE DEDUCUNT SEU DEDUCUNT PER TOTAM TERRAM
 NOSTRAM DUXIMUS EXIMENDOS
 IN CUJUS REI TESTIMONIUM PRAESENS SCRIPTUM
 SIGILLO NOSTRO FECIMUS COMMUNIRI
 DATUM APUD LEYDEN DOMINICA ANTE
 DIEM SYMONIS ET JUDAE APOSTOLORUM
 ANNO DOMINI
 M^oCC^oLXX^{uo} QUINTO

Omschrift: HET ONTLUIKENDE AMESTELLEDAMME

DOOR FLORIS V MET TOLVRYHEID BEGIFTIGD.

27 OCTOBER 1275.

Zilver en brons; 68 m.M., Verz. Z.

375.

1875.

Bloementoonstelling in den Planten- en
 Dierentuin te Batavia.

Vz. Gelijk n°. 56.

Kz. In een lauwerkrans:

TENTOONSTELLING
 PLANTEN EN DIERENTUIN
 TE BATAVIA
 1875

Brons, 40 m.M., Verz. TEYLER.

Tijdschrift 1895, blz. 39.

376.

1875.

Nationale Nijverheidstentoonstelling te
 Amsterdam.

Vierarmig kruis met ingesneden armen en

geparelde punten. Tusschen de armen vier uitstekende punten, aan de Vz. beladen met drie paarlen.

Op de Vz. een rond medaillon, waarop binnen twee eiketakken: 1875

Omschrift op matten rand:

* NATIONALE TENTOONSTELLING *
AMSTERDAM

Kz. Glad met binnen een cirkel het omschrift:
* VEREENIGING VOOR HET NEDERL: KUNST INDUS-
TRIEMUSEUM.

Zilver met oog en ring, hoog 41 m.M., Verz. Z.
377. 1875.

Internationale Tooneelwedstrijd uitgaande van de Rederijkerskamer „Vreugdedal” te Breda.

Vz. Op een groote hoofdletter V, door welke een banderol is gestoken met het opschrift: WIJ VATEN GENUCHT, rust het wapen van Breda, waarop een boom.

Omschrift: REDERIJKERSKAMER „VREUGDENDAL”
* BREDA *

Kz. Glad veld omgeven door een eiken- en lauwertak, omschrift: * GROOTE INTERNATIONALE TOONEELWEDSTRIJD

Brons, 46 m.M., Verz. SNOECK.

Bijdragen 2^e druk n°. 544.

378. 1875.

Eerepenning voor DURKJE HAAIJES HAGEDOORN.

Vz. In een eikelooftak:

AAN
 DURKJE HAAIJES
 HAGEDOORN
 GEBOREN TE GROUW
 DEN 4 MEI
 1817.

Kz. In een eikeloofkrans:

WEGENS
 ZEVEN EN VEERTIG JARIGE
 TROUW, EDELMOEDIGHEID
 EN ZELFVERLOOCHENING
 1828—1875

Brons, 41 m.M., Leidsch Penn. Kab.

379 1875.

Nieuwe eerepenning voor menschlievend
 hulpbetoon.

Vz. Linksgewend hoofd van Z. M. Koning
 WILLEM III, daaronder J. P. M. MENGER F.

Omschrift: WILLEM III KONING—DER NED. G.
 H. V. L.

Kz. In een krans van eike- en lauwer-
 bladeren: VOOR

MENSCHLIEVEND
 HULPBEToon.

Zilver en brons, 51 m.M., Verz. Z.

Deze penning, afgebeeld DIRKS n°. 696, *Oranjepenningsen* 1346, is in 1875 vervaardigd, ter vervanging van dien van 1855 (DIRKS n°. 695). Zie K. Bn. dd' 24 Januari 1841 n°. 22, 1 December 1841 n°. 72 (instelling), 22 September 1855 n°. 64 (vaststelling opschrift, Kz. en getuigschrift).

(Wordt vervolgd).

n°. 287.

n°. 323 en 324.

n°. 335.

n°. 335.

n°. 296.

n°. 305.